

STRÖMSTADS KOMMUN
kommun@stromstad.se

2023-10-16

1 (18)

Dnr- SI 2023:5665

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid Rossö skola F-6
i Strömstads kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Rossö skola F-6* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Rossö skola F-6* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling. Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver organisera det pedagogiska arbetet så att alla lärare har förutsättningar att samverka. I detta ingår att försäkra sig om att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Undervisningen behöver utformas så att inte bara lektionens innehåll tydliggörs för eleverna utan även vad de ska lära sig och vad de olika momenten/aktiviteterna syftar till. Lärarna behöver även planera sin undervisning så att den innehåller en sammanfattande avslutning.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete. Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna utvecklar ett samlat arbete gällande strategier och förhållningssätt i arbetet med att skapa och upprätthålla studiero i undervisningen.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i låg utsträckning. Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge lärarna förutsättningar att regelbundet samverka med varandra när de gör sina bedömningar och för att de ska kunna kvalitetssäkra sina omdömen och betyg.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **26 april 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023:5665) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på *Rossö skola F-6* leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling, och utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Uppföljning och analys

Av granskningen framgår att även om rektorn följer upp vissa kunskapsresultat och vissa resultat av skolenhetens värdegrundsarbete så är analysen av dessa resultat begränsad. Rektorn analyserar delvis måluppfyllelsen eftersom hen följer upp betygsstatistik och omdömen samt analyserar resultaten i vissa ämnen. Vid terminsvisa klasskonferenser följer rektorn upp om det finns elever som inte når målen. I detta arbete, och i analysen av vilka åtgärder som behövs för att möta behovet, är lärare och specialpedagog involverade. Dock tenderar analysen att vara fokuserad på att säkerställa att alla elever ska nå målen. Därmed saknas en bredare analys av kunskaper, som fokuserar både på framgångsfaktorer och att skapa möjligheter för alla elever att nå så långt som möjligt. Dessutom är kopplingen mellan undervisningens resultat och undervisningens genomförande begränsad. Rektorn har förvisso följt upp undervisningens genomförande genom att hen har deltagit i klassrumsobservationer tillsammans med specialpedagog. Dessa återkopplades till lärarna, men rektorn har inte analyserat hur relationen mellan hur undervisningen genomförs och elevernas kunskapsresultat ser ut. Därtill saknas bredd i rektorns analys utifrån ytterligare en aspekt. Eleverna deltar i undervisning vid två andra skolenheter, men rektorns uppföljning av resultaten från denna undervisning är begränsad och undervisningens genomförande följs i dagsläget inte upp.

Av granskningen framkommer att det finns löpande utvecklingsarbete vid skolenheten, bland annat ett som är kopplat till effektiv undervisning, och ett annat kopplat till den fysiska lärmiljön.

Även om rektorn har viss kännedom om hur värdegrundsuppdraget inkluderas i undervisningen saknas det i dagsläget en uppföljning av detta. Rektorn beskriver att uppföljning av hur värdegrundsuppdraget inkluderas i undervisningen är något de behöver utveckla. Rektorn följer upp elevernas trygghet genom både en trivselenkät, dialoger med elever och lärare samt med elevhälsan. Utifrån denna uppföljning beslutar rektorn om insatser.

Även om Skolinspektionen inte riktar något utvecklingsområde specifikt mot rektorns arbete med uppföljning och analys av skolenhetens resultat behöver rektorn fortsätta arbeta med detta. Därför påpekar vi vikten av att både ha en bred uppföljning, det vill säga en uppföljning av hur undervisningen genomförs, kunskapsresultat, resultat av trygghet, studiero och hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Därtill är det viktigt att analysera dessa resultat och kartläggningar, i syfte att identifiera *både* utvecklingsområden och framgångsfaktorer. När utvecklingsområden identifieras behöver rektorn även leda ett arbete för att nå en förändring, ett arbete som också behöver ske systematiskt och vid behov omprövas.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att även om det finns ett visst arbete för jämställdhet så saknas det strategisk ledning av rektorn i detta. Även om såväl kunskapsresultat som resultat från trivselenkät och anmälan om kränkande behandling finns könsuppdelade, så görs det ingen fördjupande analys av orsakerna till resultaten. Exempelvis framkommer att fler pojkar än flickor förekommer i anmälan om kränkande behandling, men några förklaringar till detta har inte identifierats. Rektorn beskriver även att de behöver arbeta mer med jämställdhet och exempelvis analysera hur de arbetar med att fördela talutrymme och analysera vilka läromedel som används. Elevhälsans representanter ger exempel på hur de har identifierat behov i verksamheten relaterat till kön, och med stöd från rektor genomfört vissa åtgärder. Exempelvis har elevhälsan föreläst för lärarna på Rossö skola om normer i skolmiljön, dels utifrån behov i verksamheten och dels utifrån de nya formuleringarna i läroplanen 2022.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn har påbörjat ett arbete för att organisera det pedagogiska arbetet på Rossö skola. Detta arbete har hittills framför allt inneburit att tydliggöra organisationen och skapa tidsmässiga förutsättningar för samverkan i kollegiet. På Rossö skola är förutsättningarna för hur tiden ska användas otydliga. Rektorn har säkerställt att det finns tid varje vecka att samverka för lärarna på skolan, men det finns ingen struktur i vad denna tid ska användas till eller hur detta arbete ska följas upp över tid. Därmed saknas i dagsläget en samverkan där det sker ett lärande i kollegiet, som ger avtryck i undervisningen. Under föregående läsår identifierade

rektorn ett behov av att utöka elevhälsans resurs på skolan, vilket också gjordes. Det har lett till ökade samverkansmöjligheter mellan lärare och elevhälsans personal.

Den undervisning eleverna tar del av sker dels på Rossö skola och dels på andra skolenheter med lärare som har en annan rektor. Vid granskningens genomförande finns dock endast sporadiska samverkansmöjligheter, som sker på lärarnas initiativ, mellan lärarna på Rossö skola och lärarna på andra skolor som också undervisar eleverna från Rossö skola. Därmed saknas både möjligheter till ett lärande i hela kollegiet som ger avtryck i undervisningen och samverkan om sådana arbets- och förhållningssätt som eleverna möter i undervisningen.

På Rossö skola undervisar lärare som har legitimation, eller inväntar sin legitimation, i ämnen som de saknar behörighet. Dessa lärare får i dagsläget ingen introduktion eller handledning då det gäller såväl planering av undervisning som bedömning av elevernas kunskaper. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen tar ansvar för att kontinuerligt säkerställa att rektor organiserar tjänstefördelningen utifrån lärarnas behörighet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver organisera det pedagogiska arbetet så att alla lärare har förutsättningar att samverka. I detta ingår att försäkra sig om att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen.

Granskningen visar att den samverkan som sker i kollegiet är begränsad. Dels eftersom all personal som undervisar elever inte är involverad, dels eftersom det inte följs upp om samverkan ger avtryck i undervisningen. Av granskningen framgår flera utmaningar, där samverkan också i dagsläget saknas. Exempelvis undervisar lärare i ämnen de saknar behörighet, eleverna undervisas av lärare på andra skolor där det inte sker samverkan kring varken undervisning eller gemensamma förhållningssätt.

Av skollagen framgår att rektorn har ansvar för att leda och samordna det pedagogiska arbetet på skolenheten. Särskilt ska rektorn verka för att utbildningen utvecklas. Rektorn har enligt läroplanen dessutom ett ansvar för att lärarna kontinuerligt ges möjlighet att samverka med varandra för att kunna utveckla utbildningen. En viktig ledningsuppgift är enligt Skolverket att organisera verksamheten så att lärarsamarbete gynnas eftersom det är en viktig förutsättning för lärares professionella utveckling och

lärande.¹ För skolenheter är det en framgångsfaktor att lärare kontinuerligt träffas och diskuterar undervisningsfrågor med syfte att förbättra praktiken hos skolans alla lärare med elevernas utveckling i fokus. Forskning visar att framgångsrika skolor kännetecknas av att lärare samarbetar gällande undervisning, samarbeten som till exempel kan innebära att lärare planerar och undervisar tillsammans, samt delar med sig av material. För att det ska kunna ske är det viktigt att rektorn ger lärarna rätt förutsättningar för att kunna samverka med varandra.²

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att fortsätta arbetet med att skapa strukturer för samverkan på skolenheten. Därtill behöver hen skapa förutsättningar för samverkan mellan lärare från olika skolenheter, som undervisar eleverna från Rossö skola. Lärarna behöver ges möjligheter att lära av varandra och gemensamt utveckla undervisningen. De behöver också få förutsättningar att skapa samsyn, exempelvis kring gemensamma förhållningssätt. Rektorn behöver i detta arbete leda samverkan och följa upp att den ger avtryck i undervisningen.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Strukturerad och varierad undervisning samt aktivt lärarstöd

Undervisningen präglas av att eleverna arbetar med olika typer av uppgifter och aktiviteter på ett varierat och balanserat sätt. Lärarna planerar och genomför undervisning så att det överlag är tydligt för eleverna hur olika moment och aktiviteter hänger ihop. I undervisningen ser lärarna till att eleverna förstår och att de kommer

¹ Samarbete bygger en bättre skola – Skolverket; <https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/inspiration-och-reportage/samarbete-bygger-en-battre-skola>

² Höög, J. & Johansson, O. (red.) (2014) Framgångsrika skolor – mer om struktur, kultur och ledarskap, Lund: Studentlitteratur. Jarl, M, Blossing, U & Andersson, K (2017) Att organisera för skolframgång: Strategier för en likvärdig skola, Stockholm Natur och Kultur.

igång med sitt skolarbete och bibehåller intresset för uppgiften. Även om lärarna ger exempel på hur de arbetar med att tydliggöra mål och syfte med undervisningen så är det inte alltid tydligt för eleverna. I intervjuer med elever och lärare samt vid Skolinspektionens lektionsobservationer framkommer olika exempel på hur lärare tydliggör lektionens ramar och olika moment under lektionens gång. Däremot är det mer ovanligt att lärare avslutar lektionen genom att låta eleverna reflektera över vad de lärt sig, fråga vad elever tyckte om lektionen eller sammanfatta lektionens syfte och mål.

Stimulans och anpassning av undervisningen

Lärarna har genomgående höga förväntningar på eleverna, och stärker elevernas självförtroende och motivation att lära. Lärarna har god kännedom om eleverna och anpassar undervisningen till elevernas olika behov och förutsättningar. Både i intervjuer och vid lektionsobservationer framgår att lärarna skapar ett tillåtande klimat i klassrummet, där eleverna både uppmuntras att vara nyfikna, testa och göra fel. Den intervjuade personalen beskriver samstämmigt att undervisningen är differentierad och individanpassad och att den årskursintegrerade undervisningen också bidrar till möjligheter att antingen stötta eller utmana elever i deras kunskapsutveckling. Både elevhälsan och rektorn ger exempel på att lärarna har olika erfarenheter, metoder och strategier för att differentiera undervisningen.

Undervisningen är årskursintegrerad för del flesta årskurser på skolenheten. Även om det finns möjligheter, beskriver samtidigt elever, elevhälsa och lärare också att det finns utmaningar i att undervisa två årskurser samtidigt. Exempelvis när läraren har genomgång för en av årskurserna får förvisso alla lyssna om de vill men annars behöver den andra årskursen arbeta självständigt, i samma lokal. Eleverna beskriver att det kan vara svårt, exempelvis om de behöver hjälp. Utöver denna utmaning beskriver elevhälsans representanter att det också kan vara svårt, för vissa elever som behöver en lugn och tyst miljö vid eget arbete, att arbeta självständigt samtidigt som det sker en genomgång. Skolinspektionen vill i detta sammanhang påpeka vikten av att lärarna fortsätter arbeta med att utveckla undervisningen så att den stimulerar elevernas kunskapsutveckling.

Elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Lärarna ger eleverna olika typer av uppgifter där de får möjlighet att reflektera utan ett givet svar. Under Skolinspektionens lektionsobservationer utmanar lärarna eleverna återkommande genom att ställa frågor, där de både ges möjlighet att reflektera kring sitt svar och sitt eget lärande. Liksom tidigare beskrivet är det ett tillåtande klimat, vilket ger en trygghet i dessa sammanhang. Exempelvis, vid en lektion, resonerar först en elev kring svaret på en fråga i en uppgift. Sedan frågar

läraren gruppen "hur tänker hen tror ni?" och resonemanget fortsätter i gruppen som tillsammans löser uppgiften. Lärarna berättar att de också synliggör elevernas lärande genom att exemplifiera för eleverna vad de har lärt sig inom ett område, och vad syftet är med dessa kunskaper.

Även om lärarna kan ge flera exempel på metoder de använder för att involvera eleverna i planeringen, och stämna av med eleverna hur undervisningen har varit, så sker detta framför allt sporadiskt. Lärarna berättar att de i planering av undervisningen framför allt låter eleverna vara med och påverka arbetssätt och redovisningssätt. Både elevhälsan och rektorn beskriver att lärarna är uppmärksamma på elevernas upplevelse av undervisningen. Rektorn säger att eleverna ges möjlighet att göra olika typer av val i undervisningen, men att hen inte vet hur eleverna är med och utvärderar undervisningen och att hen inte känner till elevernas synpunkter på undervisningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Undervisningen behöver utformas så att inte bara lektionens innehåll tydliggörs för eleverna utan även vad de ska lära sig och vad de olika momenten/aktiviteterna syftar till. Lärarna behöver även planera sin undervisning så att den innehåller en sammanfattande avslutning.

Granskningen visar att även om undervisningen i vissa delar är tydligt strukturerad så behöver den utvecklas ytterligare. Exempelvis arbetar lärarna med att skapa förutsägbarhet för eleverna genom att tydliggöra dagens struktur. I samband med att lärare går igenom dagen berättar de också kort vad de ska arbeta med vid respektive lektion. Det finns exempel på hur lärare arbetar för att tydliggöra syftet med lektioner och arbetsområden, och hur lärare i slutet av lektioner låter eleverna reflektera över det de lärt sig samt ibland sammanfattar vad undervisningen har berört. Granskningen visar dock att detta inte är tillräckligt tydligt och återkommande. Undervisningens syfte är därmed inte alltid tydligt för eleverna, och lektionerna avslutas inte tillräckligt ofta på ett summerande sätt.

Enligt skolförordningen ska eleverna genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen. En viktig del i en undervisning som är välstrukturerad och organiserad är att läraren ser till att det finns en struktur på lektionerna, som

innefattar introduktion, genomförande och en uppföljande avslutning.³ Varje lektion behöver få en avslutning. Syftet med avslutningen är att läraren i sammanfattar undervisningens olika delar och relaterar eller återknyter till syftet med lektionen/arbetsområdet för att innehållet ska uppfattas som meningsfullt för eleverna och för att eleverna ska vara medvetna om var de befinner sig i sitt lärande.⁴

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn och lärarna fortsätter utveckla arbetet med att strukturera undervisningen så att lektionerna innehåller en tydlig introduktion och en sammanfattande avslutning. Hur undervisningen struktureras i sin inledning och avslutning kan variera, både mellan lärare och från lektion till lektion. En lärares introduktion under en lektion skiljer sig givetvis åt beroende på om lektionen innebär en start av ett nytt arbetsområde eller om lektionen befinner sig mitt i ett arbetsområde. Någon form av introduktion inför varje lektionsstart behövs dock för att tydliggöra för eleverna vad de förväntas lära sig under lektionen, det kan också underlätta för dem att bli motiverade att arbeta under lektionen.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Trygghet

Det finns ett arbete med att skapa trygghet såväl i klassrummet som i andra delar av skolan. Trygghetsarbetet bygger på att rektorn, tillsammans med elevhälsa och lärare analyserar det som påverkar elevernas trygghet, och åtgärdar detta. Rektorn identifierar elevernas trygghet dels genom enkäter och dels genom de dialoger som personal för med elever. Fokus i arbetet är dels att eleverna ska vara trygga, och dels hur otrygghet påverkar lärandet. Den intervjuade personalen beskriver, och lektionsobservationerna visar, samstämmigt hur värdegrundsarbetet genomsyrar skolans arbete och personalens förhållningssätt.

³ Wiliam, D. (2019) Att följa lärande – formativ bedömning i praktiken, Lund: Studentlitteratur; Håkansson & Sundberg 2020.

⁴ William 2019; Håkansson & Sundberg 2020.

I det kontinuerliga trygghetsarbetet har rektorn identifierat situationer som är otrygga för elever, och hur dessa åtgärdats och följts upp. Ett exempel på detta är att rektorn under föregående läsår identifierade att när eleverna hade undervisning på andra skolor än Rossö skola hade de långa raster vilka bidrog till en försämrad trygghet för eleverna. I år har därför rektorn i samarbete med denna skola planerat schemat så det har kortare raster. Rektorn berättar att ett sätt att skapa ökad trygghet och trivsel på skolan var den "fixarkväll" de hade med lärare och föräldrar, där de gjorde förbättringar på skolgården.

Trots att det finns ett kontinuerligt trygghetsarbete är elevhälsans möjligheter att ha vissa typer av samtal med elever begränsade. Denna begränsning beror på att den del av skolan där elevhälsan har sin mottagning är så lyhörd att både personal och elever riskerar att begränsas i vad de pratar om.

Studiero

Uppföljningen av elevernas studiero sker delvis sporadiskt, trots detta ges en samstämmig bild att rektorn vid behov vidtar åtgärder som ger goda resultat. Lärarna arbetar för att skapa studiero, och det råder också överlag god studiero på skolan. Rektorn kan ge exempel på förändringar hen har gjort under föregående läsår för att skapa bättre förutsättningar för studiero för eleverna och att dessa förändringar nått önskvärt resultat. Rektorn har exempelvis identifierat att i undervisningen i slöjd var det under föregående läsår en gruppstorlek som påverkade studieron negativt, och har därför till detta läsår minskat grupperna. Detta har, enligt rektorn, lett till en lugnare tillvaro och förbättrad studiero för eleverna.

I det arbete som lärarna bedriver för att ha en god studiero i undervisningen deltar eleverna. Utöver att eleverna har varit med i framtagandet av klassrumsregler har eleverna också möjligheter att i vissa uppgifter välja om de vill göra den enskilt eller i par/grupp. Eleverna ges möjlighet att ta ansvar för den gemensamma studieron. Eleverna ges även möjlighet att utföra sina uppgifter med sådan studiero och på det sätt som läraren har planerat. Lärarna och eleverna beskriver samstämmigt att det vid olika typer av arbetsuppgifter ska vara olika typer av studiero, den som gör det ändamålsenligt att arbeta och lära sig. Om det under en lektion uppstår tillfällen med sämre studieron har lärarna olika metoder för att återskapa sådan studiero som uppgiften behöver. Både lärare och elever ger exempel i intervjuer på olika metoder, och att de fungerar. Eleverna berättar att det är positivt att lärarna varierar hur de markerar när det behöver bli lugnare. Eleverna blir sällan störda när de utför uppgifterna och i situationer när studieron behöver justeras har lärarna olika ändamålsenliga metoder, vilket gör att det åter blir en lugn miljö i undervisningen. Även om studieron idag fungerar väl och det har funnits ett gemensamt arbete i

kommunen för att sprida metoder för att skapa och upprätthålla studiero, saknas det ett gemensamt arbete på skolan. Dessutom visar granskningen att det är otydligt i vilka delar det finns gemensamma förhållningssätt mellan den personal eleverna möter på de olika skolenheter där de får undervisning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna utvecklar ett samlat arbete gällande strategier och förhållningssätt i arbetet med att skapa och upprätthålla studiero i undervisningen.

Granskningen visar att det saknas gemensamma arbets- och förhållningssätt på skolan. Lärarna arbetar för studiero i sina enskilda klasser, och utbyter tips och erfarenheter spontant med varandra. Dock leder inte rektorn det samlade arbetet för att både skapa gemensamma arbets- och förhållningssätt och att följa upp hur dessa fungerar i verksamheten.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Det är skolans, och ytterst rektorns ansvar att skapa en sådan skolmiljö.

I en rapport där Skolinspektionens genomförde en kvalitetsgranskning av skolors arbete för att skapa studiero framkommer även att studiero främjas av tydliga lektionsstrukturer och ett tydligt ledarskap i klassrummet. För att åstadkomma ett effektivt arbete och för att ytterligare öka kvaliteten i det förebyggande arbetet kring studiero behöver rektorn tydligare leda och följa upp arbetet med ett gemensamt förhållningssätt. För att skapa en miljö på skolan där all undervisning präglas av studiero krävs att det finns väl fungerande forum för lärarna att diskutera och komma överens om gemensamma strategier och förhållningssätt. För rektorn är lärarnas upplevelse av hur detta arbete fungerar en viktig utgångspunkt för reflektion och omprövning.⁵

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att leda samtal och diskussioner i kollegiet för att etablera gemensamma arbets- och förhållningssätt kring studiero. Liksom tidigare beskrivet i beslutet ger en strukturerad samverkan förutsättningar att identifiera behov och skapa samsyn, samt ett kollegialt lärande. I detta innefattas även

⁵ Skolinspektionen (2016c) Skolans arbete med att säkerställa studiero – det räcker inte att det är lugnt, eleverna måste lära sig något också, Stockholm: Skolinspektionen, s. 16.

att rektorn leder en samverkan som också inkluderar studieron vid den undervisning eleverna tar del av på andra skolenheter.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i låg utsträckning, och utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Rektorn skapar inte förutsättningar för att lärarna ska kunna samverka avseende bedömning och betygssättning. Lärarna ges visserligen möjlighet att sambedöma de nationella proven med lärare från andra skolenheter men däremot saknas några gemensamma diskussioner vad det konkret innebär att resultaten på nationella prov särskilt ska beaktas vid betygssättningen. Lärarna har också genom en kommungemensam insats i samband med implementeringen av den nya läroplanen träffat kollegor från andra skolenheter. Lärarna har hittills kunnat delta i ett ämne och då har betyg och bedömning varit en av aspekterna under dessa ämnesträffar. I övrigt saknas en struktur för hur lärarna på Rossö skola ska samverka med varandra kring frågor kopplat till betyg och bedömning. Istället är det upp till respektive lärare att samverka med sina kollegor när de själva har ett sådant behov och till exempel när de är tveksamma hur de ska bedöma enskilda elever.

Diskussion och analys av omdömen och betyg

Rektorn följer upp och analyserar lärarnas omdömen utifrån ett likvärdighetsperspektiv i mycket begränsad omfattning. Rektorn tar förvisso upp det perspektivet tillsammans med lärarna i samband med de regelbundna uppföljningarna av respektive elevs omdömen. Rektorn och lärarna tittar då på elevernas omdömen i de olika ämnena och samtalar om vad eventuella skillnader beror på. Däremot genomför rektorn inga jämförelser och eventuella orsaksanalyser kring eventuella skillnader som exempelvis över tid eller mellan lärare, ämnen eller årskurser i ett likvärdighetssyfte. Lärarna har heller inte varit delaktiga i några samtal om det finns några eventuella omotiverade avvikelser kring lärarnas omdömen eller betygssättning. Skolinspektionen har visserligen inte valt att skriva ett utvecklingsområde inom detta område men vill

poängtera vikten av att rektorn breddar sin uppföljning så att den även omfattar lärarnas omdömen och betygssättning ur ett likvärdighetsperspektiv.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge lärarna förutsättningar att regelbundet samverka med varandra när de gör sina bedömningar och för att de ska kunna kvalitetssäkra sina omdömen och betyg.

Lärarna saknar goda förutsättningar att samverka kring bedömningsfrågor och kvalitetssäkring av sina omdömen och betyg. Då den samverkan som finns mellan lärarna i begränsad omfattning sker på ett strukturerat sätt finns en risk att lärare utvecklar egna "måttstockar" för sina bedömningar. Exempelvis saknas ett gemensamt arbete med att tolka och konkretisera betygskriterier/kriterier för bedömning av kunskaper i de olika ämnena för respektive årskurs. Arbetet med att kunna kvalitetssäkra omdömen och betyg försvåras ytterligare då lärarna på Rossö skola inte har några årskurskollegor samt dessutom i flera fall undervisar i ämnen de inte är behöriga i.

Alla elever har rätt att bli bedömda på samma grunder oavsett vilken skola de gått på eller vilka lärare som gjort bedömningarna. Det ligger i lärarens profession att bedöma var eleven befinner sig i relation till de nationella kriterierna. Lärarna behöver därför ges möjlighet att gemensamt med kollegor tolka betygskriterierna och kriterierna för bedömning av kunskaper i relation till respektive årskurs samt ämnets syfte och centrala innehåll. Det stärker även lärarnas samsyn kring hur underlag från bedömningssituationer kan utvärderas allsidigt vid betygssättningen. Likvärdigheten i detta arbete är viktig och då inte enbart i samband med betygssättning utan även vid bedömningar som lärarna behöver göra i icke-betygssättande årskurser.⁶ Skolverket lyfter också fram sambedömning som ett betydelsefullt redskap för att kunna skapa likvärdighet. Det finns faktorer som har visat sig gynna god sambedömning. En sådan faktor är tydlig struktur för själva sambedömningssituationen (exempelvis fasta tider, lokaler och arbetsgång) och ett tydligt ledarskap i sambedömningsgrupperna som håller ihop diskussionerna. Rektorn har en betydelsefull roll för att skapa förutsättningar för en sådan tydlig struktur.⁷

⁶ Skolverkets allmänna Råd och betygssättning s.22

⁷ Skolverket (2013) Stödmaterial, Sambedömning i skolan – exempel och forskning

På Skolinspektionens vägnar

X Helena Boëthius

Beslutsfattare

Signerat av: Helena Boëthius

X Matilda Yvede

Föredragande

Signerat av: Matilda Yvede

I handläggningen av ärendet har även Fredrik Nellemo och Alia-Maria Delgado medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Fem lektionsobservationer.
- Tre gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 5-6 september samt digital intervju med rektor den 8 september 2023. Besöket genomfördes av Matilda Yvede och Alia-Maria Delgado.